

KPÚ – komplexní pozemkové úpravy

Pozemkové úpravy vznikly primárně za účelem funkčního sjednocení pozemků tak, aby bylo zajištěno co nejefektivnější hospodaření na zemědělských pozemcích. Pozemkové úpravy řeší v České republice **Státní pozemkový úřad (dále jen SPÚ)** spolu s úřadem Katastrálním a to na základě **Zákona o pozemkových úpravách a pozemkových úřadech č. 139/2002 Sb.** ve znění pozdějších předpisů. Zákon se mimo jiné řídí vyhláškou č. 13/2014 Sb., o postupu při provádění pozemkových úprav a náležitostech návrhu pozemkových úprav. Zákon č. 139/2002 Sb. byl již 4x novelizován, při čemž **nejzásadnější byla novela č. 185/2016 Sb.**

K čemu slouží komplexní pozemkové úpravy?

Komplexní pozemkové úpravy zlepšují uspořádání pozemků na daném katastrálním území, které umožňuje krajíně vracet její pestrost – zatravňovat či zalesňovat část orné půdy, budovat remízky a meze, aleje a polní cesty, malé vodní nádrže, mokřady a tůně a vracet malé vodní toky do jejich původních koryt. To vše zásadním způsobem zlepšuje stav naší krajiny. V takové krajíně se voda dokáže „udržet“ – vsakovat se do půdy a pomaleji odtékat. Taková krajina nás chrání před suchem a povodněmi i erozí půdy.

Kdo je provádí a financuje?

Za pozemkové úpravy je odpovědný Státní pozemkový úřad, který je zahajuje, financuje a rovněž odpovídá za vytvoření plánu nové komplexní pozemkové úpravy. Realizuje a financuje také důležité úpravy v krajíně. V terénu na pozemkových úpravách pracují geodeti a projektanti, kteří mapují stávající stav daného území a navrhují nové uspořádání pozemků.

Co znamenají pro vlastníky pozemků?

Vlastníci pozemků mohou provedení pozemkových úprav iniciovat. Pokud se pro provedení pozemkových úprav vysloví vlastníci pozemků nadpoloviční výměry zemědělské půdy v daném katastrálním území, pozemkový úřad takovéto řízení vždy zahajuje.

Při realizaci pozemkových úprav se vlastníci pozemků účastní úvodního jednání, na kterém je vysvětlen záměr pozemkových úprav a zvolen sbor zástupců vlastníků, který vlastníky pozemků zastupuje. Během řízení o pozemkových úpravách je každý vlastník pozemků informován o svých stávajících pozemcích a návrzích jejich nového uspořádání (například scelení pozemků, výměna pozemků) tak, aby bylo možné realizovat úpravy v krajíně, které zlepší její pestrost, zadrží srážkovou vodu, sníží erozi půdy i zajistí přístup vlastníků na jejich pozemky.

Účastníci řízení

Účastníky řízení jsou **vlastníci dotčených pozemků a další osoby**, jejichž vlastnická či jiná věcná práva mohou být pozemkovými úpravami dotčena. V případě, že jsou pozemkové úpravy prováděny kvůli stavební činnosti, je účastníkem **stavebník**. Účastníkem řízení jsou také **obce**, do jejichž územního obvodu pozemky spadají, případně obce sousední.

Zahájení řízení

Pozemkový úřad může zahájit řízení i bez toho, že by jej o pozemkové úpravy někdo požádal. Často se tak děje v případě, že se mají stavět veřejné stavby, např. silnice.

Pokud byl podán požadavek na zahájení pozemkových úprav, má úřad **30 dní na to, aby rozhodl, zda řízení zahájí**. Zváží přitom, jestli je zde naléhavá či účelná potřeba pozemkové úpravy provést. Nicméně, pokud pozemkové úpravy požadují vlastníci nadpoloviční výměry zemědělské půdy v dotčeném katastrálním území, musí úřad řízení zahájit vždy.

O zahájení řízení se účastníci nedovědí žádným dopisem. **Pozemkový úřad ho vyhlásí veřejnou vyhláškou**, kterou vyvěsí na své a obecní úřední desce po dobu 15 dní. Posledním dnem se zahájí řízení.

Pozemkový úřad následně obešle různé dotčené úřady (katastrální, stavební, ochrany přírody atd.), které stanoví své podmínky.

Řízení před úřadem

Následně pozve úřad účastníky **na úvodní jednání**, aby je seznámil s tím, jakou formou a v jakém obvodu budou pozemkové úpravy probíhat. Zároveň projedná i postup při stanovení nároků vlastníků.

Vlastníci si na úvodním jednání zvolí sbor zástupců, který je bude zastupovat a spolupracovat s úřadem při zpracování návrhu pozemkových úprav.

Následně se vypracuje **soupis a ocenění nároků vlastníků pozemků**. Stanoví se cena, výměry, vzdálenost a druh pozemku a práva, která na pozemcích váznou. Vlastníci mohou vznést proti soupisu námitky, se kterými se musí úřad vypořádat.

Návrh pozemkových úprav

Pozemkový úřad nechá odborníky zpracovat návrh pozemkových úprav. Musí být zjištěn skutečný stav terénu a **vypracován plán společných zařízení**, ve kterém bude zapracováno zpřístupnění pozemků, protierozní opatření, vodohospodářská opatření a opatření k ochraně životního prostředí.

Následně vypracovává **nové uspořádání pozemků**, kdy některé sloučí, rozdělí nebo přizpůsobí tvaru či druhu terénu. Přitom dochází k tomu, že vlastnická práva k pozemkům jsou narušena. Proto zákon stanoví pravidla, aby vlastníci po provedení pozemkových úprav měli víceméně stejný majetek. K tomu slouží tři kritéria: **cena, výměra a vzdálenost od původních pozemků**.

Cena pozemků nesmí být po úpravách vyšší nebo nižší než 4 %. Rozdíl **výměry** původních a nových pozemků **nesmí být více než 10 %** a rozdíl **ve vzdálenosti** nových a starých pozemků **nesmí být vyšší než 20 %**.

Schválené pozemkové úpravy

Poté, co plán společných zařízení schválí zastupitelstvo obce, svolá pozemkový úřad **závěrečné jednání**. Na něm účastníci mají možnost podrobně se seznámit s návrhem. **Pokud s ním souhlasí vlastníci alespoň 60 % výměry pozemků, pozemkový úřad návrh schválí.**

Rozhodnutí o schválení je zveřejněno veřejnou vyhláškou. Účastníkům je rozhodnutí doručeno ohledně té části, která se jich týká.

Po nabytí právní moci je rozhodnutí předáno katastrálnímu úřadu, který následné převody nemovitostí vyznačí [v katastru nemovitostí](#).

Obrana proti pozemkovým úpravám

Základním nástrojem, který má účastník řízení, aby vyjádřil svůj nesouhlas s pozemkovými úpravami, jsou **námitky**.

Pokud dojde ke schválení návrhu, **může se účastník odvolat** do patnácti dnů od oznámení rozhodnutí. Nebude-li u odvolacího řízení úspěšný, má ještě možnost **podat správní žalobu** k soudu. Lhůta pro její podání činí dva měsíce od doručení rozhodnutí odvolacího orgánu.

Důležité odkazy Státní pozemkový úřad ČR - www.spucr.cz a www.zitkrajinou.cz